

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

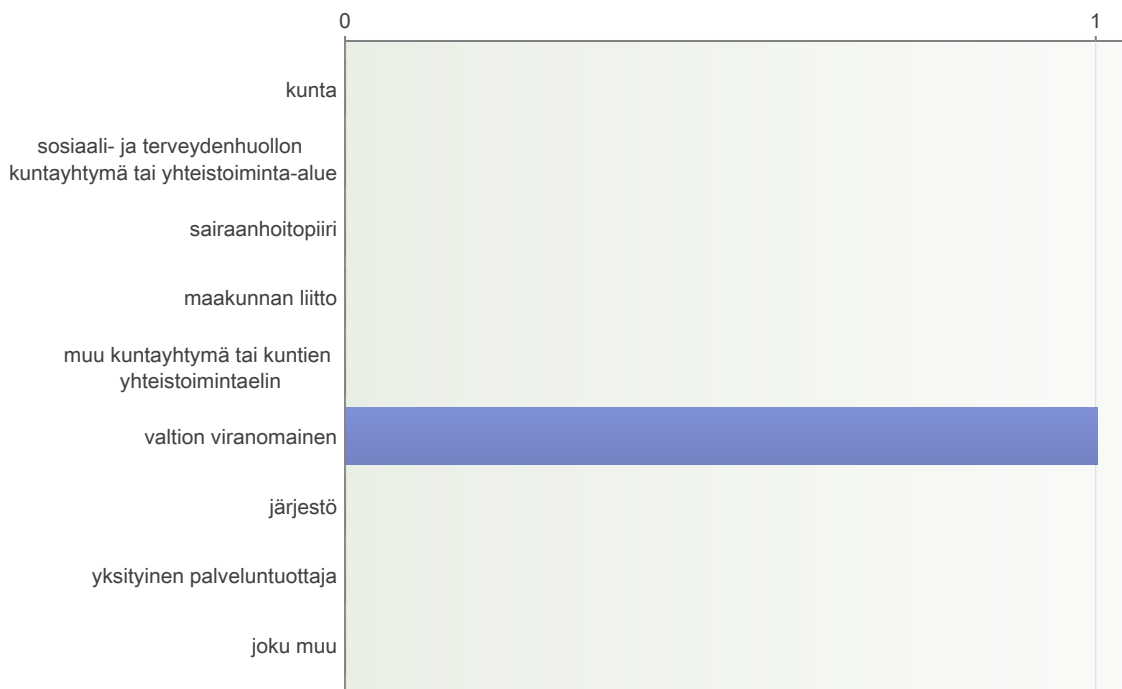
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
puolustusministeriö	Minnamaria Nurminen	minnamaria.nurminen@defmin.fi; 0295140602	15.12.2017	

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Ei vastauksia.

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Ei vastauksia.

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Ei vastauksia.

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Ei vastauksia.

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Ei vastauksia.

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Ei vastauksia.

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Ei vastauksia.

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Ei vastauksia.

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalouksista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Ei vastauksia.

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Ei vastauksia.

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Ei vastauksia.

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Ei vastauksia.

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Ei vastauksia.

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Ei vastauksia.

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Ei vastauksia.

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Ei vastauksia.

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Ei vastauksia.

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Ei vastauksia.

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Ei vastauksia.

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Ei vastauksia.

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Ei vastauksia.

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Ei vastauksia.

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Ei vastauksia.

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Ei vastauksia.

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Ei vastauksia.

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalveluiden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Ei vastauksia.

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Ei vastauksia.

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Ei vastauksia.

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

-

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 3.11.2017

Hallituksen esitysluonnos laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa; puolustusministeriön lausunto

Sosiaali- ja terveysministeriö on viitekohdassa mainitussa kirjeessään pyytänyt lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta. Esitysluonnokseen on tehty eduskunnan perustuslakivaliokunnan edellyttämät ja muut välttämättömät muutokset. Lisäksi valmistelun yhteydessä on laadittu uusi vaikutusarviointi yhteistyössä eri asian-tuntijoiden kanssa. Esitysluonnoksella on tarkoitus lisätä asiakkaiden valinnanvapautta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

Puolustusministeriö esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain (322/1987) mukaan Puolustusvoimat järjestää terveydenhuoltovastuullaan olevien henkilöiden terveydenhuollon. Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla ovat asevelvollisuuslain (452/1950) ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) nojalla puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksessa palvelevat palvelusaikanaan sekä sotilasvirkaan koulutettavat opiskelijat. Terveydenhuolto voidaan järjestää hankkimalla palveluja kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta siten kuin siitä näiden kanssa erikseen sovitaan.

Esityksessä todetaan, että lakia sovellettaisiin maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Lakia ei siten sovellettaisi Puolustusvoimien järjestämään terveydenhuoltoon.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa sairaanhoitopiirien kuntayhtymät ja maakuntien liitot sekä niiden omaisuus, vastuut ja velvoitteet siirtyisivät maakunnille. Puolustusvoimat tukeutuu järjestämässään

terveydenhuollossa vahvasti nykyisiin sairaanhoitopiireihin niin normaali- kuin poikkeusoloissa. Puolustusministeriö korostaa, että vaikka Puolustusvoimien järjestämä terveydenhuolto ei ehdotetun lain piiriin tulisikaan, palvelujärjestelmän muutoksien ei tule johtaa tilanteeseen, jossa valinnanvapauden aiheuttamat palvelutuotannon muutokset rajoittaisivat Puolustusvoimien käytettävissä olevia palveluita mukaan luettuna eri erikoisalojen palvelut, päivystyspalvelut ja erilaiset materiaali- ja palvelut. On tärkeää, että sopimukset normaali- ja poikkeusolojen yhteistoiminnasta laaditaan sairaanhoitopiirien lakikauttamisen jälkeen jatkossakin mahdollisimman keskitettynä toimintana, vaikka valinnanvapaus muuttaisi palvelutuotantoverkostoa. Puolustusministeriön näkökulmasta on erityisen tärkeää, että kaikilla julkiselle terveydenhuololle palveluita tuottavilla toimijoilla tulee olla yleinen yhteiskunnallinen palveluvelvoite ottaen huomioon myös valmiuden ylläpito, varautuminen sekä toimintakyky poikkeusoloissa. Yksilön valinnanvapauden yhteydessä mahdollisesti toimijakentässä tapahtuvat muutokset eivät saa johtaa tilanteeseen, että yleinen valmius ja varautuminen heikkenevät.

Puolustusministeriö tähdentää, että myös aseellisen konfliktin tai aseellisen konfliktin uhan aikaisissa poikkeusoloissa terveydenhuollon toimijalla täytyy olla lakisääteinen velvollisuus toimia. Palvelujärjestelmään ei saisi poikkeusoloissa kohdistua sellaisia muutoksia, joissa toimintavastuut olisivat epäselvät tai esim. hoitoketjut katkeaisivat toimintaedellytysten heikentyessä.

Asiakkaan valinnanvapautta sosiaali- ja terveydenhuollossa koskevassa lakiehdotuksen 42 §:n mukaan maakunta voisi asettaa suoran valinnan palveluntuottajille sekä asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla annettavan palvelun tuottajille palvelujen laatua, voimavaro- ja saatavuutta sekä palveluketjuja ja palvelujen yhteensovittamista koskevia sekä muita palvelujen tuottamiseen liittyviä ehtoja, joilla edistetään väestön terveyttä ja hyvinvointia sekä väestön palvelutarpeita vastaavien riittävien palvelujen yhdenvertaista saatavuutta maakunnassa tai jotka muutoin ovat tarpeen maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseksi. Lisäksi suoran valinnan palveluntuottajan kanssa tehtävää sopimusta koskevan 48 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että yhtenä esimerkkinä sovittavista asioista on se, miten palveluntuottaja varmistaa palvelujen tuotannon häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Palveluntuottajan on suunniteltava, miten toiminta hoidetaan kaikissa tilanteissa.

Puolustusministeriö esittää, että lakiin sisällytettäisiin nimenomaiset säännökset, joilla veloitettaisiin myös yksityinen terveydenhuolto vastaamaan valmiussuunnittelusta sekä toiminnallisesta ja materiaalisesta varautumisesta.

Valtakunnallisen palvelujärjestelmän ohjaus ja johtaminen poikkeusoloissa on edellytys kriisistä selviytymisessä. Valinnanvapaudesta mahdollisesti seuraava palvelujärjestelmän pirstoutuminen saattaisi heikentää kokonaisuuden hallintaa ja siten palvelujärjestelmän resurssien reaaliaikaista ohjaamista ja johtamista. Olemassa olevat ohjaus- ja johtamisrakenteet eivät sellaisenaan sovellu valinnanvapauden mahdollisesti mukanaan tuomiin palvelujärjestelmän muutoksiin.

Puolustusministeriö esittää harkittavaksi, tulisiko asiakkaan valinnanvapautta sosiaali- ja terveydenhuollossa koskevassa laissa nimenomaisesti säätää siitä, että oikeutta valita palveluntuottaja voitaisiin rajoittaa normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Poikkeusoloissa, riippumatta sen tarkemmasta perusteesta, on odotettavissa palvelujärjestelmään tai valtakunnan yleisjärjestelyihin liittyviä erityisiä häiriöitä. Valinnanvapaus ei siten välttämättä tue tarkoituksenmukaisinta toimintaa poikkeusolojen vallitessa. Valinnanvapautta saattaisi olla tarve rajoittaa jo ennen valmiuslaissa tarkoitettuja poikkeusoloja kuten esimerkiksi esim. pitkittyneessä, mahdollisesti poikkeusoloja ennakoivassa häiriötilanteessa. Koko julkisella terveydenhuollolla on valtakunnallisesti erittäin merkittävä varautumiseen liittyvä tehtävä. Varautumisen edellytyksiä ei tule valinnanvapautta lisättäessäkaan vaarantaa.

Kansliapäällikkö Jukka Juusti

Vanhempi hallitussihteeri Minnamaria Nurminen

Tiedoksierityisavustaja Juha Martelius

erityisavustaja Petteri Leino
ylijohtaja Teemu Penttilä
PE oikeudellinen osasto
PE logistiikkaosasto

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.